

ZORG
VOOR
BETER

CANMEDS-ROLLEN IN DE VERANDERENDE WIJKVERPLEGING

praktische toepassingen voor
werkbegeleiders en opleiders

- Om de competenties die horen bij de CanMEDS-rollen te ontwikkelen, moet je begrijpen wat deze rollen inhouden. Werkbegeleiders hebben een belangrijke taak bij het vertalen van de rollen naar stage-activiteiten voor studenten. Om de werkbegeleider hiervoor handvatten te geven, ontwikkelden we als werkplaats *'Kwaliteit hbo-v stages in de wijkverpleging'* een overzicht van voorbeeldactiviteiten voor studenten tijdens hun stage in de wijk. Het gaat om activiteiten die de student tijdens de stage kan uitvoeren en kan integreren in de schoolopdrachten. Het is de bedoeling dat deze activiteiten integraal onderdeel uitmaken van de stage en in werktijd worden gedaan.
- De CanMEDS-rollen omvatten meerdere kernbegrippen. Voor het formuleren van de voorbeeldactiviteiten kozen we *kernbegrippen die aansluiten bij actuele thema's in de hedendaagse wijkverpleging in de wijk* die ook voor begeleiders en opleiders wellicht relatief nieuw zijn. We zijn daarbij niet volledig of uitputtend, maar willen benadrukken dat het gaat om mogelijke voorbeelden waaruit de werkbegeleider een keuze kan maken. Naast deze voorbeelden zijn er nog vele andere te bedenken.

CANMEDS-ROL / ZORGVERLENER

GEKOZEN KERNBEGRIJ

→ **ZELFMANAGEMENT VERSTERKEN**

Voorbeeldactiviteit student (jaar 2, 3, 4)

- Zoek naar screeningsinstrumenten die gebruikt kunnen worden om de situatie van de zorgvrager in kaart te brengen. Sluit daarbij aan bij de instrumenten die in de stageverlenende organisatie gebruikt worden. Maar zoek ook naar andere instrumenten.
- Leg uit wat je gaat doen met de uitkomsten van deze screening en welke gevolgen dat heeft voor het zelfmanagement van de zorgvrager.

Toelichting

Denk aan het screenen van de belasting van de mantelzorger (bijvoorbeeld met behulp van de CSI, EDIZ etc), de zelfredzaamheid van de zorgvrager (bijvoorbeeld met behulp van RADAR, Barthel-index, zelfredzaamheidsmatrix, etc), ondervoeding, depressie, etc. Zie ook www.effectieveouderenzorg.nl, www.zorgvoorbeter.nl.

GEKOZEN KERNBEGRIJ

→ **INDICEREN VAN ZORG**

Voorbeeldactiviteit student (jaar 1, 2, 3, 4)

- Verdiep je in het classificatiesysteem dat de stageverlenende organisatie gebruikt. Denk daarbij aan de verschillende fasen van het verpleegkundig proces (anamnese, diagnose, resultaten, interventies, evaluatie).
- Welke systemen zijn er nog meer? Zie je overeenkomsten en verschillen? Waarom heeft de organisatie voor deze systemen gekozen?

Toelichting

Denk aan de ICF, NANDA, NIC, NOC, OMAHA, DSM5, RAIview etc.

CANMEDS-ROL / COMMUNICATOR

GEKOZEN KERNBEGRIIP

➔ **INFORMATIE EN COMMUNICATIE TECHNOLOGIE (ICT)**

Voorbeeldactiviteit student (jaar 3, 4)

- Zoek een aandachtspunt (bijvoorbeeld in de continuïteit en coördinatie van zorg) op de werkplek en zoek daarvoor een e-health-oplossing.
- Kies een zorgvrager en ga na op welke manier je ICT kunt gebruiken om de gezondheid van deze zorgvrager te bevorderen.

Toelichting

In de wijkverpleging gebruikt men verschillende informatie- en communicatietechnologieën. Enkele voorbeelden: gebruik van iPad/tablet in de zorg (om de zorg te registreren in het zorgsysteem, voorlichting te geven etc.), medicatiedispenser Medido, Caren zorgt (om in eigen ECD te kijken), ZWIP, domotica, zorg op afstand, gebruik van apps etc.

CANMEDS-ROL / **SAMENWERKINGSPARTNER**

GEKOZEN KERNBEGRIIP

→ **GEZAMENLIJKE BESLUITVORMING**

Voorbeeldactiviteit student (jaar 1, 2, 3, 4)

- Ga na of beslissingen met betrekking tot de individuele zorg tot stand komen via Shared Decision Making (SDM).
- Verwoord bevorderende en belemmerende factoren bij het gebruik van SDM.
- Hoe worden zorgvragers en naasten betrokken bij de besluitvorming in het verpleegdossier, wat vind je daarvan en wat past bij jou?

Toelichting

Geen twee cliënten reageren op dezelfde manier op (dreigende) gezondheidsproblemen. Daarom wordt SDM steeds meer de norm. Op basis van zijn/haar kennis praat de wijkverpleegkundige met de cliënt over de kernvraag en mogelijke oplossingen, maar het is de cliënt die uiteindelijk de prioriteiten stelt.

CANMEDS-ROL / REFLECTIEVE EBP PROFESSIONAL

GEKOZEN KERNBEGRIIP

➔ **INZET EBP EN ONDERZOEKEND VERMOGEN**

Voorbeeldactiviteit student (jaar 2, 3, 4)

- Zoek een artikel uit een vakblad en bespreek dat in het team. Dat kan bijvoorbeeld een onderzoeksartikel zijn dat past bij een vraag die leeft in het team. Overleg met je collega's om te kijken waar behoefte aan is.

Toelichting

Als verpleegkundige is het belangrijk dat je werkt volgens de principes van Evidence-Based Practice (EBP). Daarbij zijn drie pijlers belangrijk: 1. Evidence volgens de literatuur (onderzoeksliteratuur, richtlijnen) en best practices 2. De tweede pijler is de cliënt: hoe past de cliënt de interventie toe in zijn leven? 3. De derde pijler is de expert die geraadpleegd wordt. Dat kan een verpleegkundige zijn met een bijzondere specialisatie of een verpleegkundig specialist, maar ook een psycholoog of een arts. De bevindingen uit de drie pijlers worden gekoppeld aan het zorgdossier van de betreffende cliënt.

CANMEDS-ROL / GEZONDHEIDSBEVORDERAAR

GEKOZEN KERNBEGRIJF

→ PREVENTIEGERICHT ANALYSEREN

Voorbeeldactiviteit student (1, 2, 3, 4)

- Eerstejaars kijken alleen op individueel niveau.
- Zoek eens uit wat positieve gezondheid is en wat preventiegericht analyseren inhoudt (zowel in de literatuur als bij je collega's).
- Onderzoek wat er in het wijkteam gedaan wordt aan preventiegericht analyseren.
- Op welke gezondheidsrisico's zou jij je in deze wijk willen richten en waarom?
- Je kunt een wijkanalyse maken om daar goed antwoord op te geven.
- Wat zou je willen oppakken /verbeteren? Kijk op individueel en wijkniveau. Ga hierover in gesprek met een zorgvrager, andere professionals en vrijwilligers in de wijk.

Toelichting

Als wijkverpleegkundige ben je ook gericht op de wijk en niet alleen op de individuele zorgvragers. Met deze activiteit verdiep je je in een wijkanalyse en preventiegerichte activiteiten op wijkniveau. Bijvoorbeeld: projecten rondom kwetsbare ouderen, voeding, alcoholgebruik, bewegen, eenzaamheid, Alzheimercafé, etc. Kijk ook op www.platform31.nl, www.loketgezondleven.nl, www.allesisgezondheid.nl en bij het VKI voor een stappenplan wijkanalyse maken. www.vankleefinstituut.nl

CANMEDS-ROL / ORGANISATOR

GEKOZEN KERNBEGRIIP

→ VERPLEEGKUNDIG ONDERNEMERSCHAP/ LEIDERSCHAP EN COÖRDINATIE VAN ZORG (KETENZORG)

Voorbeeldactiviteit student (jaar 1, 2, 3, 4)

- Beschrijf de zorgketen van een van je zorgvragers: hoe ziet het zorgtraject eruit?
- Hoe hebben de overdrachten plaatsgevonden? Wat is een warme overdracht, transmurale zorgbrug? Wat vind je van de manier waarop de overdrachten hebben plaatsgevonden? Wat zijn verbeterpunten? Presenteer die aan je collega's.
- Bezoek de zorgvrager in het ziekenhuis, voordat hij naar huis gaat.
- Als de zorgvrager tijdelijk in het ziekenhuis ligt, ga op bezoek en kijk kritisch naar de manier waarop de gegevens worden overgedragen en hoe het contact is tussen beide organisaties en betrokken professionals.

Toelichting

Als coördinator van zorg neem je initiatief in het organiseren van de zorg. Deze zorg vindt plaats in samenspraak met de cliënt en zijn naasten wordt vastgelegd in een zorgplan. Hierbij is afstemming tussen verschillende disciplines en (zorg)organisaties van belang.

Voorbeeldactiviteit student (jaar 2, 3, 4)

- Zoek eens uit hoe de wijkverpleging wordt bekostigd.
- Welke invloed heeft de bekostiging op het werk van de wijkverpleegkundige en hoe kan de wijkverpleegkundige op haar beurt de kosten beïnvloeden?
- Wat vraagt de zorgverzekeraar en wat is zijn rol?
- Welke invloed heb je als verpleegkundige op de zorgverzekeraar?

Toelichting

Als toekomstig verpleegkundig ondernemer kun je de financieel-economische en organisatiebelangen overzien.

Ook toon je verpleegkundig leiderschap: je neemt initiatief, bent ondernemend en resultaatgericht. Verdiep je in wat dit concreet kan inhouden bijvoorbeeld bij de beroepsorganisatie [V&VN](#).

CANMEDS-ROL / PROFESSIONAL EN KWALITEITSBEVORDERAAR

GEKOZEN KERNBEGRIIP

→ PARTICIPEREN IN KWALITEITSZORG

Voorbeeldactiviteit student (jaar 1, 2, 3, 4)

- Ga na met welk kwaliteitssysteem de organisatie werkt.
- Wat zie je hiervan terug in het team?
- Ga in gesprek met je collega's en/of een kwaliteitsfunctionaris.
- Bekijk hoe de MIC/MIP procedure is in de organisatie.
- Wat is de zin (en onzin) van deze procedure?

Toelichting

Als verpleegkundige (in spé) wordt verwacht dat je een proactieve bijdrage kan leveren aan de kwaliteitszorg van de organisatie. Daarvoor is het belangrijk dat je nu kritisch kijkt naar de manier waarop de zorgorganisatie aan kwaliteitszorg werkt. Denk bijvoorbeeld aan: JCI, INK-model, LEAN, HKZ, ISO etc.

GEMAAKT DOOR DE **WERKPLAATS**
'KWALITEIT HBO-V STAGES IN DE
WIJKVERPLEGING'

Anne Elsinghorst | *Buurtzorg*
Ellie van Eijkeren | *Rivas Zorggroep*
Jacqueline Dijkstra | *HU Hogeschool Utrecht*
Katinka Eggels | *ZuidZorg*
Manon Metselaar | *Vilans*
Nicole Janmaat | *Hogeschool Windesheim*
Ria van der Leer | *Vitras*
Rita Scholten | *Utrechtzorg*
Willy Deinum | *Icare*
Marjan Hoeijmakers | *Gezondheid in beweging*

DEZE PUBLICATIE IS MOGELIJK
GEMAAKT DOOR ZONMW.

Voor meer informatie en andere producten
over hbo-v stages in de wijkverpleging
www.zorgvoorbeter.nl/hbov-wijkstages
November, 2016

ILLUSTRATIES

*Het schema op pagina 5 komt uit: Leren van de
toekomst Verpleegkundigen & Verzorgenden 2020.
Redactie: Johan Lambregts, Ans Grotendorst en
Cuno van Merwijk, Bohn Stafleu Van Loghum Hou-
ten (2012)*
De illustratie op het omslag is van The Video Factory.

GRAFISCH ONTWERP

Jenny Lindhout, BNO

ZORGVOORBETER.NL

is het kennisplein voor de langdurige zorg
(VT). Het kennisplein biedt betrouwbare
en actuele informatie die zorgmedewerkers,
opleiders en bestuurders in de praktijk kun-
nen gebruiken om de ouderenzorg en zorg aan
chronisch zieken te verbeteren.

Zorgvoorbeter.nl is een initiatief van ActiZ,
BTN, Vilans, V&VN en ZonMW.

